

Kivwanji

Tuthamini lugha zetu

Iduumma indebe sikula siiva duuma mbaha

Iduumā indebe sikūla siiva duuma mbaha

Kivwanji

Chui wadogo hukua na kuwa
chui wakubwa

Kivwanji

Huduma ya Kutafsiri Biblia na
Kuendeleza Lughaa za Asili, Mbeya
S.L.P. 6359, Mbeya, Tanzania
0 25 250 0100

Pamoja na
Wycliffe Bible Translators, Inc.

Wycliffe

Partners in Bible Translation

Utangulizi

Huduma ya Kutafsiri Biblia na Kuendeleza Lugh za Asili Mbeya, ilianza tarehe 23 Julai 2003. Ilianza kwa ushirikiano kati ya viongozi wa makanisa na mashirika mbalimbali na SIL International.

Kusudi letu ni kuwahudumia watu wa makabila yafuatayo: Wabena, Wabungu, Wakinga, Wakisi, Wamalila, Wamanda, Wandali, Wanyakyusa, Wanyiha, Wapangwa, Wasafwa, Wasangu na Wawanji.

Lengo letu la kwanza ni kuyafikia makabila hayo kwa Neno la Mungu (Biblia) katika lugh zaao kwa sababu tunaamini MUNGU ANAONGEA LUGHA ZOTE!

Lengo letu la pili ni kuwaheshimu watu wa makabila haya kwa njia ya kuwafundisha kusoma na kuandika lugh zaao (Idara ya Kusoma na Kuandika Kilugh).

Sera ya Utamaduni ya Tanzania inasema hivi:

3.2. Lugh za Jamii

Lugh za jamii ni hazina kuu ya historia, mila, desturi, teknolojia na utamaduni wetu kwa jumla. Aidha, lugh hizi ni msingi wa lugh yetu ya taifa, yaani Kiswahili...

Kichwa: Idiuma indebe siküla siiva duuma mbaha

(*Little Leopards Become Big Leopards*)

Lugh: Kivwanji

Mwandishi: Adapted from the original shell book “Little Leopards Become Big Leopards” based on the Jungle Doctor Book © 1981 Paul White. Adapted and used with permission.

Watafsiri: Nafaleti Ngajilo na Elewa Sanga

Michoro: © 1999 April Ness na Tim Holden (ukurasa wa 17),
Bible Translation and Literacy, Kenia

Toleo la kwanza © 2017 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ekighono kimonga uLufingo alyakong'hanisie avamanyaani vaake kuuti avapangile akapango. Alyapembile umwoto kuuti valeke kukwema imhepo pano vipulikisia akapango. Ye vikalile vooni, akavavula akati, "Mupulikisyaghe vnofu kino nilonda pikvapangila, kange mutangaghe kugadilila uluvulanisio lwake."

Pe uLufingo akatengula kukuwapangila akapango kaake:

Ekīghono kīmonga, palwakīlo, umuunhu
jūmonga jūno akatambūlwagħha ghwe Mapepūla
alyatolile īmhalala jaake, akavutka pa kaaja,
akaluta kufwīma. Ye ikila pa kikogħha kīmonga,
iduuma jīlyale mhe nsitu piipi jikkamwagħha.

Nakalīngi īlīnyele lya Mapepūla likitħim nagħtu
m'bili ghukasisima! Akasyetuka kulola kumbele,
akajivona iduuma jikemm'banda. Akakenyemuka,
“Kikanu kiki īk? Nakīnganole!” U Mapepūla
akasomola īmhalala jaake na kukkijieti
iduuma alue najo.

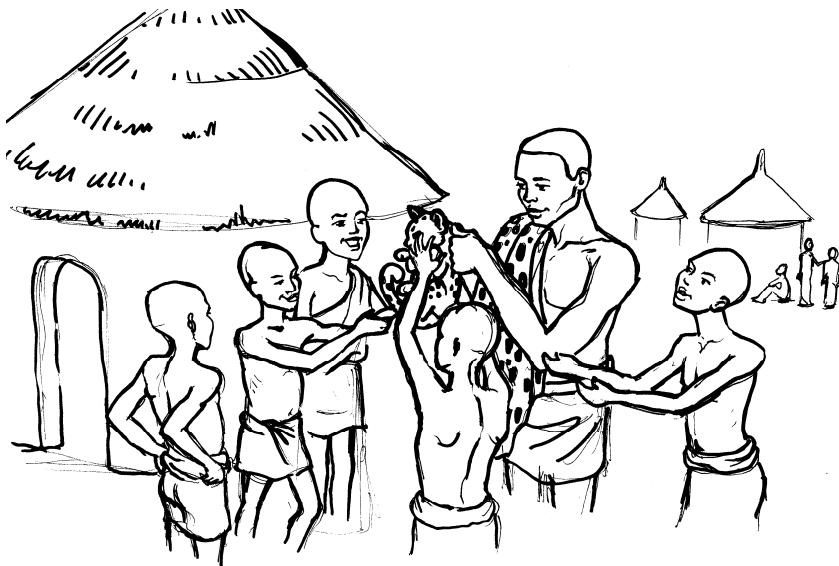
Iduuma ye jilonda kükümwalükila,
Mapepula akajitutila iduuma ng'haning'haani
na kuhoma ni mhalala pa nhumbula.

Mapepula ye avwene iduuma jifwile, akikala
paasi na kutengula kuhinja. Ye ighendelela
kuhinja akapulika ilisio ilingi, akasaagha kuuti
kulit latalamu ulunge. Akiposia, akati, "Kwejiti
iduuma ijingi?"

ⓂMapepula akitima akilinq'hania, akalola imbale sooni. Akajaagha iduuma indebe akakagula kuuti nyaana ja duuma jino abudile. Akajikunga nu lughoji mu singo na kukungila pa kihanji.

Ye amalile kuhinja iduuma imbaha, akaveghala ingwuu na kukujivwula inyaana ja duuma kuuti, “Tuwukwe, Duuma nikukutwala ku kaaja kuuti unenaghe na vaana.”

MEDIATEKA ye afikile ku kikaaja kino ihuma, avaana vakankimbili la kulola inyaana duuma j*ila*. Avaana vooni vakatengula kukujinenela kumo viiti, “Eduuma j*it* nono fijo!”

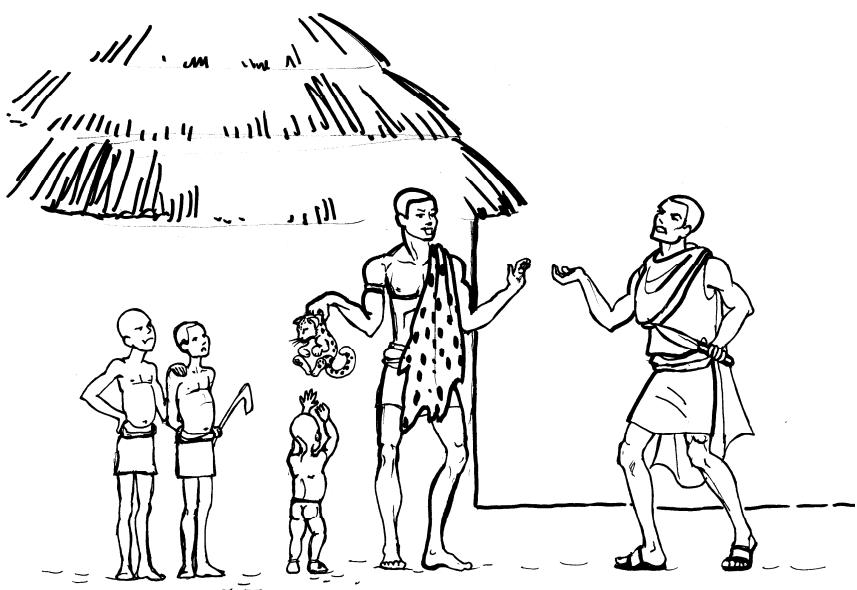
Eduuma j*ityale* ndebe fijo kuuti MEDIATEKA ap*inde* uluvoko lumo. Kange amaaso ghaake ghakavoniagha ulusungu kukila ifikanu fyon! U ntwa ghwa kikaaja k*ila* akiisa kuuti arole kino kipeleliile avaana kujwegha.

13

untuwa ye ajaghile ḫnyaana ja duuma,
akasaagha mʉ mwojo ghwake kuuti, “untuwa
ʉghʉ ᴫduuma ᴫjʉ ndebe sila lʉtalamu ʉlʉvaha.
Looli iduuma indebe singakʉle siive mbaha
sibuda!”

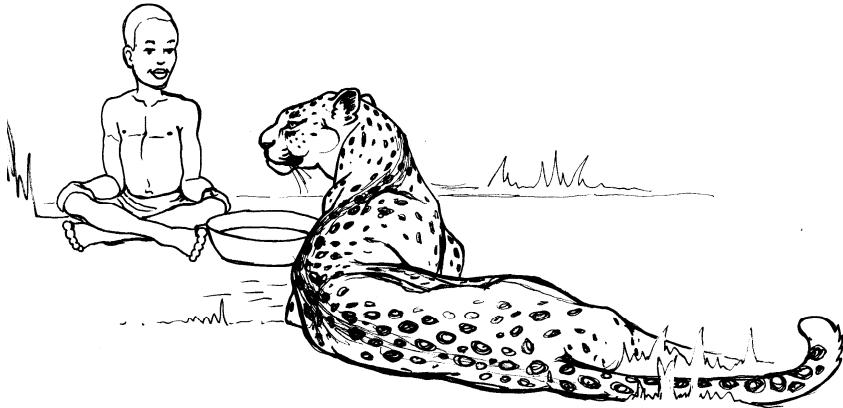
untuwa akam’bʉʉla ʉMapepʉla akati, “Mheelee
᫥nyaana ja duuma ᴫjio nɪbude.”

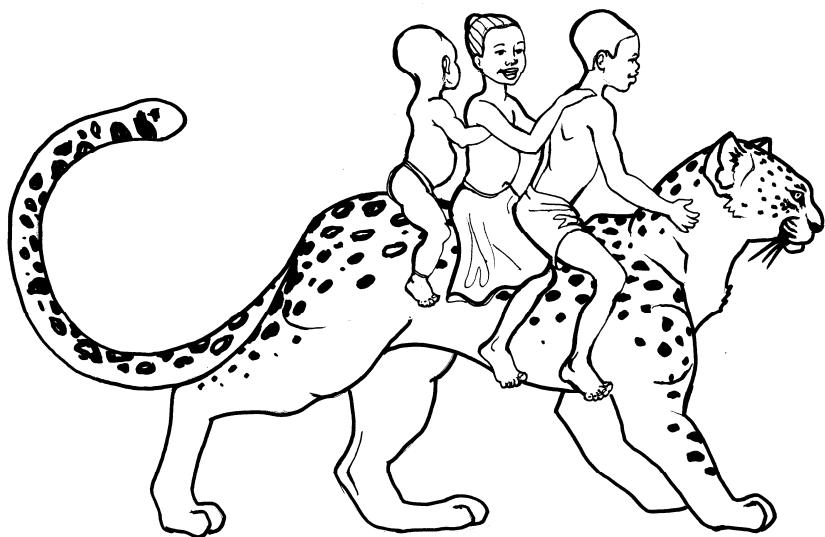
Looli ብMapepula akajova akati, “Ndali, jileke. ክduuma indebe ndepoonu jileeta ብታtalamu luki? Valeke avaana vajinenelaghe, jikukalagha m ዘ nyumba jango. Tusuvilagha ብታsiva n ዘ vubaagha. Nakuuva lутalamu lумonga k ዘ vaana.” Avaana vooni vakajwegha vikwitičila viiti ክduuma kikanu kyave.

Kuvusililo, unta alyamwitsikisie uMapepula na vaana avuo kuvomba vule vighanile ulwakva valyumiiliile. Looli alyakagwile kuuti lueele lunono kubuda iduumma pano jijiighe nyaana ulwakva jingakule jileeta ulatalamu pakikaaja. Iduumma jikanenepa ulwakva jaatu avaana vakasuvilagha tusiva nu vubaagha.

Ifighono vule fikongelelagha, joope
jikongelelagha um'bili, kuvusililo JEKAVA
MBAHA!

Ye mbaha, avaana vakapandagha pa nsana
ghwake pe jikuvatwala kuuo nukuo.

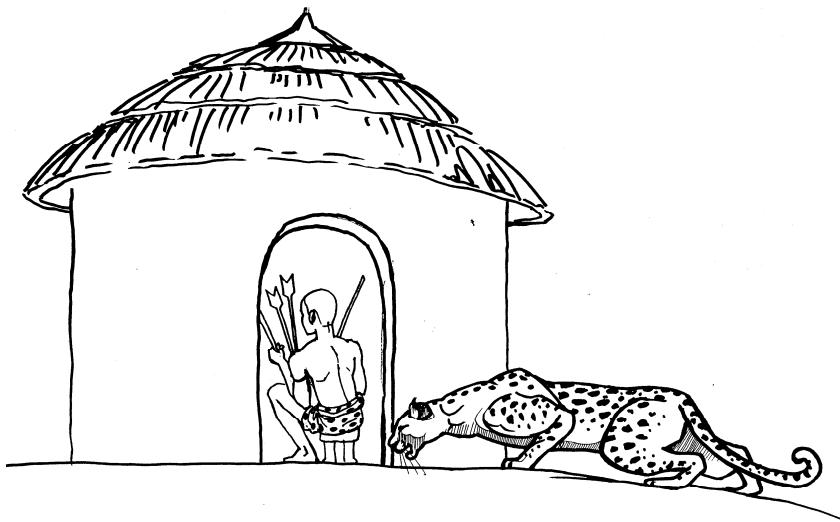
Untwa akava ighendelela kukuvavuula
avaanhu kuuti, “Mubude iduuma.”

Avakijuva ava pa kikaaja k*ila* voope valyale
nu ludwesi, vakajova vakati, “Iduuma jikulile,
mbaha kyongo! Kyajikuvalemasia avaana viitu!”

Pe ikihono kimonga, umwana jumonga muvaana vala akava ikimbila, akakutvala pa kipiki na kughua. Uhugheku lwake lukaava luuhuma idanda, akava ilila.

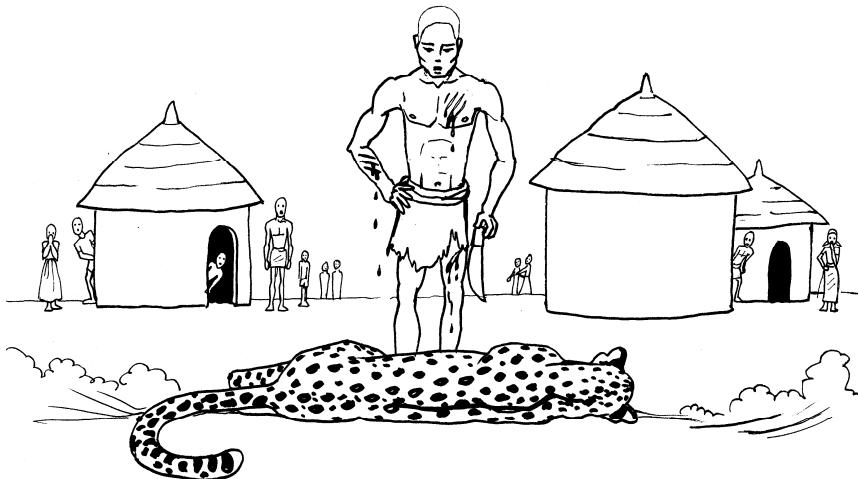
Iduuma jitatomokela paasi kuhuma kuyanya ku mpiki kange ku lusungu jikamyanga idanda jitno jikava jihuma mu lugheku ulwa mwana jula. Iduuma ye jitvonjile idanda, jikava nilisaaghe ilipia, ghoope amaaso ghakava malangali kange gha vuleefi.

ⓂMapepula alyale m✉ nyumba jaake itenda indibulo, ye ap✉liike ከnjegheelo n✉ l✉kelemo akaghesia kukusigha looli akava adilile. ተduuma jikantomokela Mapepula na kukkanwalukila. Avaanhu ye vap✉liike ክng'holo, vakakimbila kuluta k✉ fikaaja ifingi.

untuwa ye apuliike ing'holo, akatoola
imhalala nu maaghe ghwake, akajova mu
nhumbula, "Nilyampaviile uMapepula kuuti
kuvelongolo kuliiva latalamu, nekeakanoghelua
amaaso amanya lusungu nu lusukunalo agha
nyaana ja duuma." Untwa akakimbila iluta
kukaaja kwa Mapepula, looli ye afikile, akavona
iduuma ye jum'budile uMapepula.

Ęduuma ye jitmwaghile ṣntwa kuuti ali mwene, jikansyetukila na kutengula kukumwalukila.

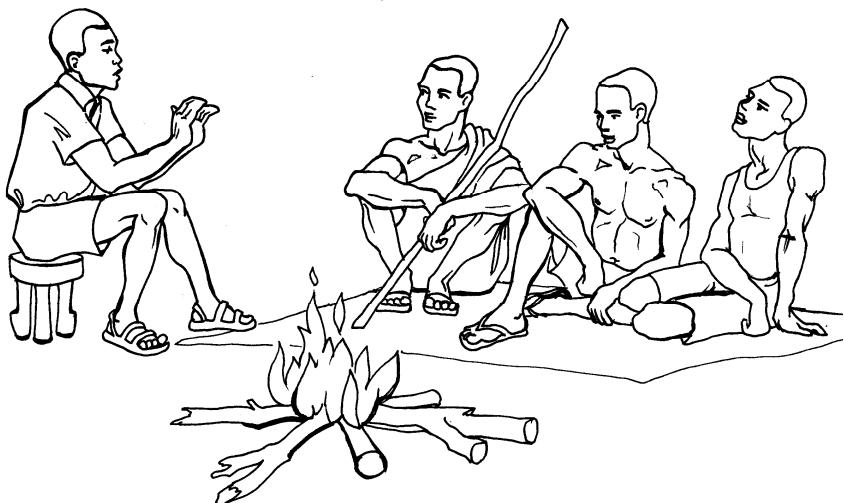
Ęduuma ye jitomwike munkanya, ṣntwa akasimika imhalala jaake paasi ihuvitiла kuuti ienda jingaghwile, imhalala najingadenyeke.

Neke imhalala jikadenyeka. Pe ṣntwa akalua na kuvungulusania ni duuma imbudi kuuti ajibude. Kewusililo ṣntwa akasomola umaaaghe ghwake na kuhoma ienda kuhanga jikafua. Ęduuma ye jifwile, avaanhu vakabuhitiла kukwoghopa. ṣntwa akava akipokile ikikaaja.

Kuvusililo vwa kapango, uLufingo akavavula avaanhу vano valyale vikwota umwoto, akati, “Vajango, mulola? UMapepula naakava ikuumpulikisia untwa ye ikum’buula kuuti iduumma indebe sikula siiva mbaha. Kange iduumma imbaha sibuda. Lino nikkavaposia, ikipango iki ikyu duuma indebe kikutvulanisia kiki?”

Jumo mв vaanhу vala akamwamula akati, “Kikutvulanisia kuuti: amaviivi amadebe debe ghano tuvomba ghikutulungika kу vhosi. Uvhosi vwoni vuhve vuhaha nambe vudebe vukutupelela kutipulua.”

Pe uLufingo akajova akati, “Ghwamwile seseene. Tughibaghe kukulolelela, tulukaghe kuuti amasio amadebe amaviivi ghano tuvomba, masila lutalamu.”

Ulfingo akavaposia tlingi akati, “Tunoghiile pihwananisia untwa naani?” Kange jumo mu vaanhу vala akajova akati, “Untwa junо akakipokile ikikaaja vihwanana nu Yesu. Yesu ghwe Mpoki ghwitu. Yesu ikutupoka kuhuma mu vahosi vwitu.”

“EEYO EENA! - Alyalemiile vw̄im̄la ʉsue.
Alyalemiile, neke ʉsue twavwike... ndavule
ghijova aMalembe aM̄im̄ike mwa 1 Peteli 2:24,
‘ŪKilisite j̄juo alyapindile inyivi siitu m̄ m'bili
ghwake m̄lw̄a kufua pa kikovekano.
Alyavombile ʉluo kuuti tuleke kulongosivua n̄
v̄hosí, looli t̄longosivwaghe n̄ v̄gholofu.
Vw̄im̄la kulemasivua kwa mwene, ʉm̄ue
m̄ponile.””

Internet:

Tayari, Wavwanji wamepata tovuti hii:
www.vwanjilanguage.com

Utaweza kupata vitabu, vitu vya kusikiliza na vya kutazama kwa lugha ya Kivwanji ukiingia tovuti ya hapo juu! Kuna vitabu kwa watu wote, maandishi yaliyorekodiwa na video za kufurahisha. Karibuni sana!

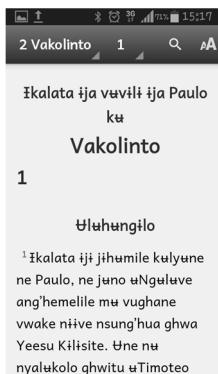
Simu:

Pia, **programu ya simu** inapatikana bure kwa ajili ya kusoma na kusikiliza Biblia katika lugha yako ya asili.

Ili kupata Neno la Mungu kuititia simu aina ya “Smart Phone” fuata hatua hizi, ni rahisi sana!

- Fungua **Google Play Store**
- Ingia katika sehemu ya **kutafuta au search**
- Ingiza maneno ya kutafuta programu inayoitwa mf. **Biblia katika Kivwanji**
- Bonyeza **install** kupakua programu kwenye simu yako

Baada ya kufanya hatua hizi chache, vitabu vya Biblia vitapatikana katika simu yako hata bila mtandao. Furaha!

Programu hizi mbili zinapatikana katika lugha hizi:
Kibena, Kikinga, Kimalila, Kindali, Kinyakyusa, Kinyiha, Kisafwa, Kisangu na Kivwanji

Kama una maswali yoyote au unataka kununua vitabu au kuhudhuria darasa la kusoma, wasiliana na ofisi ya huduma yetu.

Namba ya simu:

0755 047 333

TSH 500/=